

1 Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu

Během roku 2025 došlo pouze k mírnému nárůstu počtu obyvatel, a to o 6,3 tisíce na 10,916 milionu. V důsledku dalšího poklesu počtu narozených dětí se snížila velikost i relativní zastoupení dětské složky populace. Naopak produktivní i seniorská složka populace se oproti předchozímu roku rozrostly. Růst indexu stárí v roce 2025 zrychlil a vzrostl na 138 seniorů na 100 dětí. Průměrný i mediánový věk pokračovaly v nárůstu na 43,3 let, resp. na 44,5 let. Stejně jako v předchozích letech pokračoval růst počtu i podílu svobodných osob v populaci, zatímco počet i podíl seždaných se snížil.

Ke konci roku 2025 žilo v České republice necelých 10,916 milionu obyvatel. V průběhu roku 2025 došlo pouze k mírnému nárůstu populace, a to o 6,3 tisíce. Celkem 5,370 milionu obyvatel Česka (49,2 %) představovali k 31. 12. 2025 muži a 5,545 milionu (50,8 %) ženy (tab. 1.1). Oproti přechodnému roku počet mužů vzrostl o 15,9 tisíc, zatímco počet žen se snížil o 9,6 tisíc. Počet mužů na 100 žen (tzv. index maskulinity) se tak ve srovnání s minulým rokem zvýšil o 0,5 na 96,8 mužů.

Tab. 1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v letech 2016 (k 1. 1.) a 2020–2025 (k 31. 12.)¹⁾

Věková skupina, pohlaví	2016	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Celkem (tis.)	10 553,8	10 701,8	10 516,7	10 827,5	10 900,6	10 909,5	10 915,8
v tom: muži	5 186,3	5 275,1	5 183,8	5 308,5	5 342,6	5 354,6	5 370,5
ženy	5 367,5	5 426,7	5 332,9	5 519,0	5 557,9	5 554,9	5 545,4
Podíl mužů (%)	49,1	49,3	49,3	49,0	49,0	49,1	49,2
Muži (tis.) ve věku: 0–14	832,6	880,9	866,9	895,9	884,5	866,2	843,8
15–64	3 550,3	3 484,7	3 404,1	3 483,3	3 515,1	3 536,2	3 565,5
65+	803,4	909,5	912,8	929,3	943,0	952,2	961,1
Ženy (tis.) ve věku: 0–14	791,1	838,8	826,5	854,9	843,3	824,6	802,9
15–64	3 447,4	3 339,0	3 250,1	3 385,5	3 420,3	3 426,6	3 430,9
65+	1 129,0	1 248,9	1 256,3	1 278,5	1 294,3	1 303,7	1 311,6
Počet mužů na 100 žen: celkem	97	97	97	96	96	96	97
ve věku: 0–14	105	105	105	105	105	105	105
15–64	103	104	105	103	103	103	104
65+	71	73	73	73	73	73	73
Převaha žen nad muži od věku	57	58	59	59	57	58	59

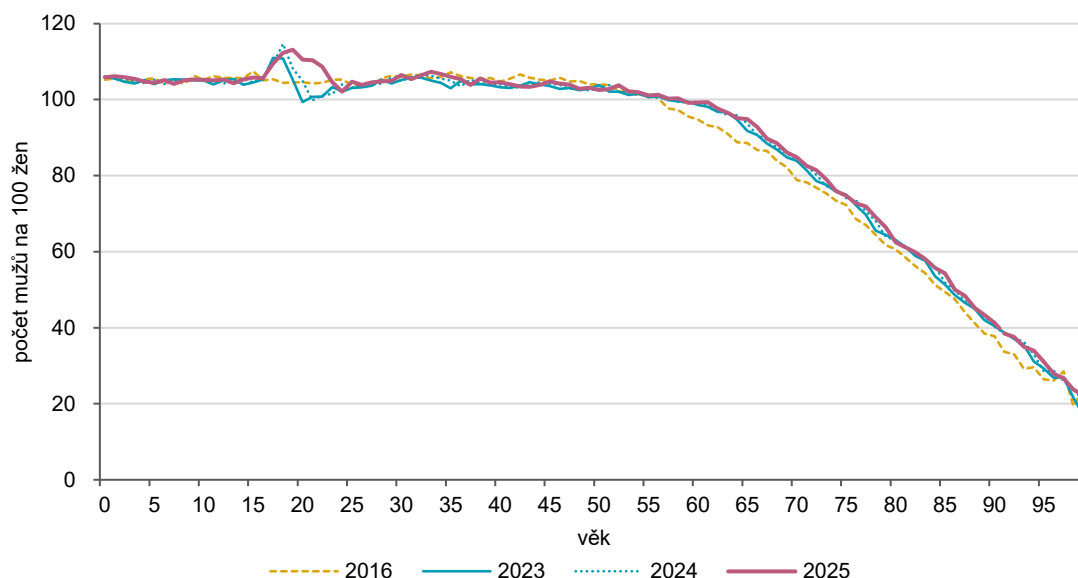
¹⁾ Stav a struktura obyvatel do roku 2020 včetně navazují na výsledky SLDB 2011, zatímco od roku 2021 data vychází z výsledků SLDB 2021. Pokles početního stavu populace mezi roky 2020 a 2021 je odrazem nasazení nových stavů pro bilanci obyvatel, srovnání počátečního a koncového stavu roku 2021 ukazuje početní růst populace i v průběhu roku 2021 (o 21,9 tisíce).

Ženy však nepřevažují ve všech věkových skupinách. U dětí a téměř po celé období produktivního věku naopak převládají v jednotlivých věcích muži. S narůstajícím věkem se v důsledku vyšší úrovně úmrtnosti mužů početní rozdíl mezi pohlavími stírá a ve starších věcích je žen více než mužů. Na začátku roku 2016 ženy převažovaly nad muži od věku 57 let, stejně tak i v roce 2023. V letech 2017, 2019–2020 a 2024 bylo více žen než mužů od věku 58 let, a v ostatních letech od 59 let. Posun početní převahy žen do vyššího věku a zvyšování indexu maskulinity ve starších věcích v čase je výsledkem zejména mírně rychlejšího snižování úmrtnosti u mužů oproti ženám. Například ve věkové skupině 60–64 let mezi 1. lednem 2016 a 31. prosincem 2025 vzrostl index maskulinity z 92 na 98 mužů na 100 žen, u seniorů ve věku 65–69 let se index zvýšil z 86 na 90 mužů na 100 žen.

V posledních třech letech bylo složení populace podle pohlaví v některých dílčích věkových skupinách vychýleno od běžných hodnot v důsledku imigrační vlny z Ukrajiny. Mezi příchozími uprchlíky převažovaly ženy, což vedlo ke snížení indexu maskulinity, zejména mezi 25. a 50. rokem věku. Co se jednotek věku týká, v letech 2023 a 2024 došlo ve věku 20, resp. 21 let k poklesu indexu maskulinity pod 100 (tzn. převažovaly ženy nad muži) právě z důvodu obecně vysokého počtu přistěhovaných žen v roce 2022. Výraznou skupinou přistěhovaných byli také muži ve věku 15–17 let v letech 2022 a 2023, což se projevilo

skokovým zvýšením indexu maskulinity v letech 2023 a 2024 (Obr. 1.1). V roce 2025 bylo nejvyšší saldo zahraničního stěhování ve věku 20–24 let a dále ve věku 15–19 let, odrážející výrazný nárůst přistěhovaných nejvíce ve věku 22, 17 a 21 let, a to zejména mužů¹. To se projevilo v nárůstu indexu maskulinity, který ve věcích 17–22 let dosahoval hodnot mezi 109 a 113 muži na 100 žen. U dětí, ve starším produktivním věku a v seniorském věku se průběh indexu maskulinity ani jeho hodnoty oproti předchozím letům tak výrazně nezměnily.

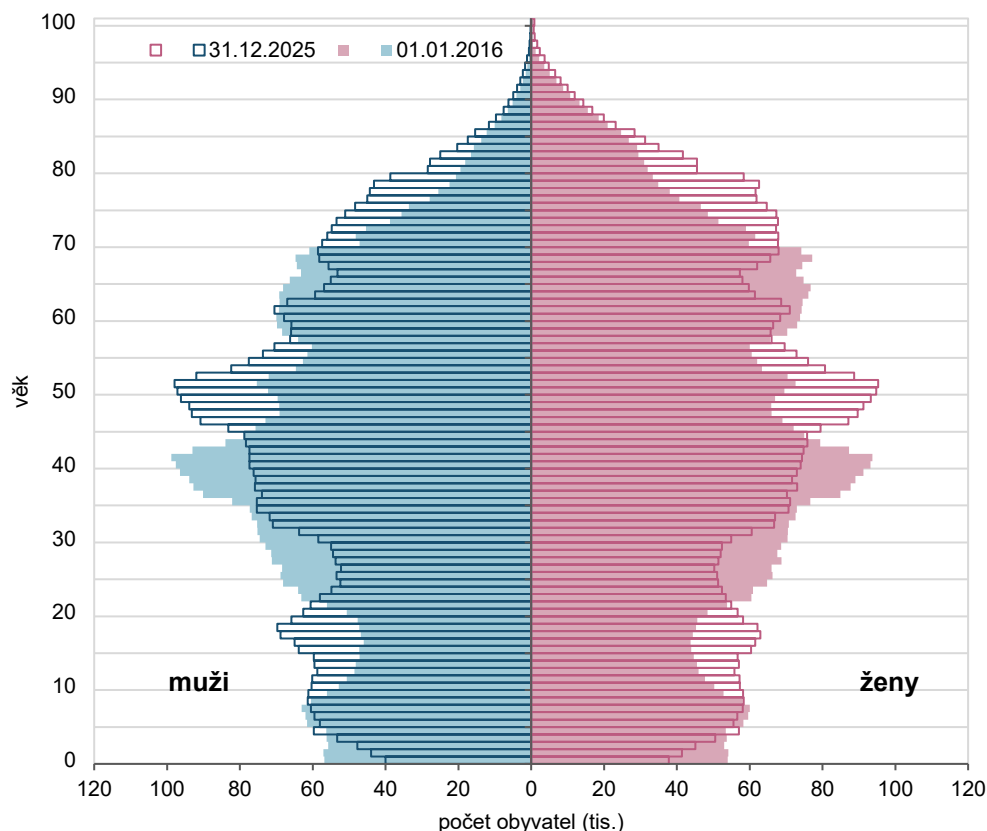
Obr. 1.1 Index maskulinity podle věku v letech 2016 (k 1. 1.) a 2023–2025 (k 31. 12.)



Věkové složení obyvatel

Věková struktura populace znázorněná stromem života (obr. 1.2) je odrazem populačního vývoje v předchozích sto letech – různá početnost jednotlivých generací je v první řadě ovlivněna úrovní porodnosti v daném roce narození, a v dalších letech ji formují úmrtnostní podmínky a vývoj migrace. Početně nejsilnější generace představují osoby narozené v 70. letech 20. století, konkrétně v letech 1973 až 1979. Na začátku sledovaného desetiletí byly tyto osoby ve věku 36–42 let, v roce 2025 pak ve věku 46 až 52 let (v každém z věků tohoto intervalu žilo 178–193 tisíc osob). Naopak nejméně obyvatel, odhlédneme-li od nejstarších seniorů, představují osoby ve dvou věkových intervalech, a to ve věku 0–2 roky (78, 85 a 93 tisíce v ročníku) a dále ve věku 23 až 29 let (103–107 tisíc v jednotlivých věcích). První je důsledkem výrazného poklesu porodnosti v posledních třech letech (viz kapitola 4), přičemž generace narozených v roce 2025 je ve srovnání s nejsilnějším ročníkem narozených (1974) méně než třetinová. Druhý souvisí s nízkou úrovní porodnosti ve 2. polovině 90. let 20. století a na počátku 21. století (generace 1996–2002, s minimem narozených v roce 1999). Další výstupky ve věkové pyramidě odráží vyšší úroveň porodnosti v letech bezprostředně po skončení druhé světové války (v roce 2025 se jednalo o osoby ve věku 77–79 let) a v letech 2007–2010 (dětí ve věku 15–18 let). Naopak na pozadí zářezu ve věcích 63–67 let stojí snížení porodnosti související mimo jiné s přijetím zákona o umělém přerušení těhotenství v roce 1957.

¹ Ukrajinská vláda toho roku nově schválila možnost vycestování pro muže ve věku 18 až 22 let.

Obr. 1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)

Pozn.: Podrobná věková struktura obyvatel Česka je dostupná v tabulce Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku k 1. 1., 1. 7. a 31. 12. Věkové složení obyvatel v databázi DATASTAT na [DataStat: Tabulka Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku k 1. 1., 1. 7. a 31. 12.](#)

Demografická statistika rozděluje populaci na tři hlavní věkové skupiny – dětskou (0–14 let), produktivní (15–64 let) a seniorskou (65 a více let). Početnost všech tří složek obyvatelstva v čase ovlivňuje zejména velikost jednotlivých generací a přesouvání osob z různě silných, resp. slabých ročníků mezi těmito skupinami. Na velikost produktivní složky působí nezanedbatelně i saldo zahraniční migrace a v seniorské složce hraje důležitou roli úroveň úmrtnosti. Na konci roku 2025 bylo v produktivním věku 64,1 % populace Česka, v seniorském věku 20,8 % a dětská složka tvořila 15,1 % populace (tab. 1.2).

Tab. 1.2 Obyvatelstvo v hlavních věkových skupinách v letech 2016 (k 1. 1.) a 2020–2025 (k 31. 12.)

Věková skupina	2016	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet obyvatel (tis.) ve věku: 0–14	1 623,7	1 719,7	1 693,4	1 750,8	1 727,8	1 690,8	1 646,7
15–64	6 997,7	6 823,7	6 654,2	6 868,9	6 935,5	6 962,8	6 996,4
65+	1 932,4	2 158,3	2 169,1	2 207,8	2 237,3	2 255,9	2 272,8
Podíl věkové skupiny (%)¹⁾: 0–14	15,4	16,1	16,1	16,2	15,9	15,5	15,1
15–64	66,3	63,8	63,3	63,4	63,6	63,8	64,1
65+	18,3	20,2	20,6	20,4	20,5	20,7	20,8

¹⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

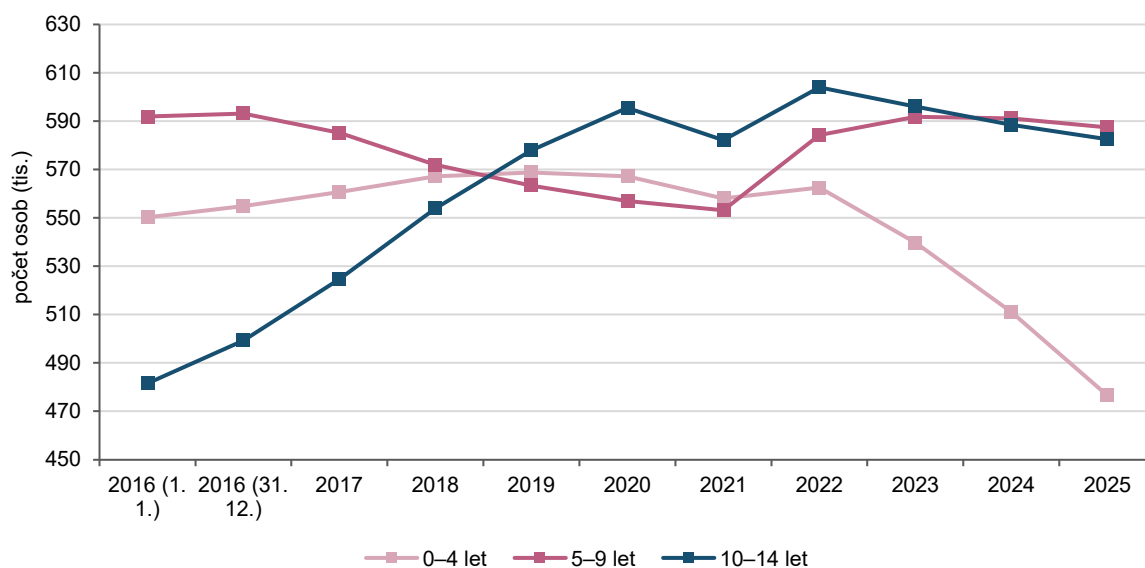
Dětská složka populace (0–14 let) v letech 2008 až 2022² početně každoročně rostla. V letech 2016–2018 rostla tato složka populace v průměru o 23 tisíc osob ročně, v roce 2019 došlo k 17tisícovému nárůstu.

² Pokles počtu dětí mladších 15 let věku mezi 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021 o 26,3 tisíce (viz v tab. 1.2) byl způsoben nasazením stavu obyvatel podle výsledků sčítání 2021. Data o stavu k počátku a konci roku 2021 (oba údaje na základě sčítání 2021) ukazují, že dětská složka populace rostla i během roku 2021, a to o 9,0 tisíce.

Následující dva roky byl růst pomalejší, přírůstek činil 9 tisíc osob za rok. Vlivem přílivu uprchlíků z Ukrajiny, jež tvořily zejména ženy a děti, dětská složka populace rostla ještě v roce 2022, a to dokonce nezvykle velkou měrou (o 3,4 %, absolutně o 57,4 tisíce na téměř 1,751 milionu)³. Během roku 2023 se i přes pokračující nadprůměrný přírůstek zahraničním stěhováním počet dětí do 15 let věku v populaci Česka již snížil, a to o 23,1 tisíce (tj. o 1,3 %) na 1,728 milionu. K tomu přispěl v řadě druhý velký meziroční propad počtu narozených dětí. Do konce roku 2024 došlo k poklesu o dalších 37,0 tisíce (tzn. o 2,1 %). Obdobná situace nastala i v roce 2025, kdy se počet osob ve věku do 15 let snížil o 44,1 tisíce (tj. o 2,6 %) na 1,647 milionu. Bylo to způsobeno jednak mírně nižším přírůstkem zahraničním stěhováním⁴, jednak dalším poklesem porodnosti, jež opět posunul hranici historického minima. I přes klesající trend z posledních let byl počet dětí do 15 let věku v Česku ke konci roku 2025 vyšší o 23,0 tisíce než na počátku roku 2016. Podíl dětí v populaci byl ovšem nižší (15,1 % oproti 15,4 % o deset let dříve).

Dětskou složku tvoří tři pětileté věkové skupiny, a to 0–4 roky, 5–9 let a 10–14 let. Na počátku roku 2016 byla nejvíce zastoupena skupina dětí ve věku 5–9 let (592,0 tisíce dětí), jež zahrnovala silné ročníky narozených v letech 2007–2010. Naopak nejméně početná dětská věková skupina byla 10–14 let (481,6 tis.), do níž spadaly početně slabší ročníky narozených z počátku tisíciletí. Věková skupina 5–9letých dětí byla nejsilněji zastoupenou dětskou složkou až do roku 2018, v letech 2019–2023 se stala nepočetnější věkovou skupinou kategorie 10–14letých, jak se nejsilnější ročníky narozených postupně přesouvaly do staršího věku, a v posledních dvou letech opět převzala pomyslné žezlo věková skupina dětí ve věku 5–9 let.

Obr. 1.3 Počet obyvatel mladších 15 let v pětiletých věkových skupinách v letech 2016–2025
(k 31. 12.)



Na konci roku 2025 bylo v populaci Česka 476,6 tisíce dětí ve věku 0–4 let, 587,5 tisíce 5–9letých dětí a 582,6 tisíce dětí ve věkové kategorii 10–14 let. Meziročně nejvíce ubylo dětí ve věkové kategorii 0–4 roky, a to 34,4 tisíce dětí (relativně -6,7 %); 10–14letých dětí ubylo 6,0 tisíce (-0,6 %) a dětí ve věku 5–9 let 3,7 tisíce (-1,0 %). Oproti počátku roku 2016 přibýlo dětí ve věkové skupině 10–14letých, a to o 101,0 tisíce (21,0 %). Počet dětí ve věku 5–9 let se snížil (o 4,5 tis., relativně -0,8 %) a největší pokles zaznamenala věková skupina 0–4letých, a to o 73,6 tisíce dětí (-13,4 %), což bylo dáno propadem porodnosti v posledních třech letech.

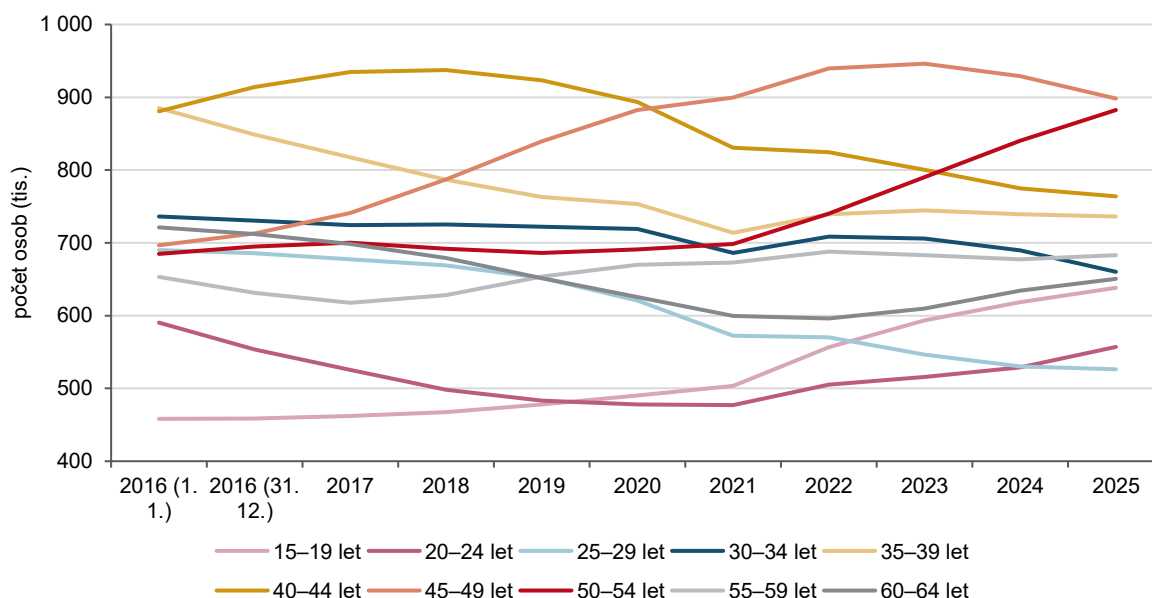
³ Šlo o nejvyšší přírůstek dětské složky od konce druhé světové války, a to jak absolutně, tak relativně.

⁴ Salda zahraničním stěhováním byla poměrně nízká (4 052 osob v roce 2024, resp. 2 425 osob v roce 2025).

Produktivní složka obyvatelstva zahrnující osoby ve věku 15–64 let v letech 2016–2021, resp. již od roku 2009, každoročně početně ubývala. To souviselo s přesouváním početně silných generací narozených v době druhé světové války a krátce po jejím skončení do seniorského věku. Nahradily je populačně slabší generace narozených v 90. letech 20. století a prvních letech nového tisíciletí. Během prvních šesti let uplynulé dekády se počet osob v této skupině snížil ze 6,998 milionu na 6,654 milionu, tj. o 343,5 tisíce. Za poklesem osob v produktivním věku mezi lety 2020 a 2021 stálo také zpřesnění údajů o početním stavu obyvatel v rámci sčítání lidu. Poslední čtyři roky naopak tato věková skupina početně rostla. V roce 2022 přibýlo téměř 215 tisíc obyvatel tohoto věku, za čímž stála imigrační vlna osob z válkou zasažené Ukrajiny. Do konce roku 2025 se počet obyvatel ve věku 15–64 let zvýšil o dalších 127,5 tisíce (z toho meziročně nárůst o 33,6 tisíce), na 6,996 milionů, což bylo téměř stejně jako na počátku roku 2016. Podíl produktivní složky obyvatel se meziročně počtvrté v řadě zvýšil, od roku 2021 celkem o 0,8 p. b. na 64,1 % v roce 2025. Oproti počátku roku 2016 to však je o 2,2 p. b. méně.

Z hlediska pětiletých věkových skupin byla v roce 2025 nejpočetněji zastoupenou (nejen v rámci věkové skupiny 15–64 let, ale i celé populace) věková skupina 45–49letých osob, do níž na konci roku spadalo 898,1 tisíce osob, což bylo sice o 201,3 tisíce více než na počátku roku 2016, ale o 30,9 tisíce méně než na konci předchozího roku. Velikostně tato skupina rostla mezi roky 2016 a 2023 a nejpočetnější věkovou skupinou se stala na konci roku 2021, kdy vystřídala skupinu osob ve věku 40–44 let, která dominovala v letech 2016 až 2020. Hlavní roli sehrály populačně silné generace ze 70. let 20. století, které se postupně přesouvaly z věkové skupiny 40–44letých do věku 45–49 let a v posledních třech letech překročily hranici věkové skupiny 50–54letých (ročníky narozených 1973 až 1975). Na konci roku 2025 byla věková skupina 50–54letých druhá nejpočetnější s 882,5 tisíci obyvateli. Počet osob v této věkové skupině rostl od roku 2020, meziročně (oproti konci roku 2024) se zvýšil o 42,0 tisíce a ve srovnání s počátkem roku 2016 byl vyšší o 197,5 tisíce. Třetí nejvyšší počet obyvatel byl v roce 2025 ve věkové skupině 40–44letých, a to s celkovým počtem osob 764,1 tisíce. Tato skupina obyvatel se od roku 2019 početně zmenšuje, za poslední rok o 10,7 tisíce.

Obr. 1.4 Počet obyvatel v produktivní složce 15–64 let v pětiletých věkových skupinách v letech 2016–2025 (k 31. 12.)



Naopak početně nejslabší věkovou skupinou produktivního věku se v roce 2025 nově stala skupina 25–29letých, která čítala 526,1 tisíce osob, což bylo o 164,0 tisíce méně než na počátku roku 2016 a o 4,2 tisíce méně než na konci předchozího roku. V letech 2016–2019 byla nejméně početnou skupina 15–19letých, od roku 2020 do roku 2024 pak skupina osob ve věku 20–24 let – tento posun souvisí s tím, jak se do daných věkových skupin přesouvaly početně nejslabší generace druhé poloviny 90. let 20. století a počátku tisíciletí. Druhý nejmenší počet obyvatel v rámci produktivního věku byl v roce 2025 zaznamenán ve věkové skupině

20–24 let, a to 557,2 tisíce. V první polovině dekády početně ubývala, avšak od roku 2021⁵ roste. Oproti počátku roku 2016 je počet obyvatel v této věkové skupině nižší o 33,3 tisíce, meziročně se však zvýšil o 28,1 tisíce. Třetí nejméně početnou skupinou byli lidé ve věku 15–19 let (638,4 tisíce osob), jejichž počet od počátku dekády průběžně rostl. V posledních třech letech na tom měly velkou zásluhu zisky obyvatel zahraniční migrací, nicméně skupina posílila i díky populačně silnějším generacím narozených v letech 2007–2010. Ve srovnání s počátkem roku 2016 bylo v této skupině o 180,4 tisíce osob více, meziroční růst přinesl 19,8 tisíce obyvatel.

Nejvyšší relativní změnu zaznamenala ve sledovaném desetiletí nejmladší věková skupina (15–19 let), jež narostla o dvě pětiny. Ke 29% zvýšení došlo u věkových skupin 45–49 let a 50–54 let a početně vzrostla ještě skupina 55–59letých osob (o 5 %). Naopak nejvyšší úbytek (o 24 %) je patrný u 25–29letých. O 17 %, resp. 13 % poklesl počet osob ve věku 35–39 let, resp. 40–44 let. Skupiny 30–34letých a 60–64letých poklesly o desetinu. K nejmenšímu snížení došlo v průběhu posledních deseti let u skupiny osob ve věku 20–24 let (o 6 %).

Seniorská složka populace představující osoby ve věku 65 let a více se po celé sledované desetiletí každoročně rozrůstala. Na konci roku 2025 žilo v Česku 2,273 milionu seniorů, meziročně o 16,9 tisíce (o 0,7 %) více a o 340,3 tisíce (o 17,6 %) více než na počátku roku 2016. Za posledních deset let zaznamenala tato složka největší meziroční navýšení (o 2,9 %) v roce 2016⁶, následně se tempo jejího meziročního růstu postupně snižovalo, v letech 2020 a 2021 výrazněji (na 1,3 %, resp. 0,8 %), a to v důsledku epidemie covidu-19 a jejího negativního vlivu na úmrtnost. V posledních dvou letech byly meziroční nárůsty jen o 0,8 %, resp. 0,7 %, z důvodu přesunu početně slabších ročníků konce 50. let⁷ do seniorského věku. V rámci celé populace představovali v roce 2025 senioři 20,8 %, tedy více než jednu pětinu obyvatelstva (tab. 1.2). Ve srovnání s počátkem roku 2016 to bylo o 2,5 p. b. více, meziročně o 0,1 p. b. Pouze jedenkrát za uplynulou dekádu se podíl seniorů v populaci meziročně snížil, a to v roce 2022 (o 0,2 p. b.), kdy šlo o odraz mnohem výraznějšího početního růstu ostatních věkových skupin ve srovnání se seniory v důsledku přílivu uprchlíků z Ukrajiny (růst absolutního počtu seniorů ale nebyl ani v tomto roce přerušen).

Z hlediska pětiletých věkových skupin byla téměř po celou poslední dekádu početně nejsilnější nejmladší skupina seniorů (65–69letých). V roce 2024 však převyšovala skupinu 70–74letých pouze o 106 osob a v roce 2025 bylo nejvíce osob právě v této věkové kategorii (70–74 let), a to 610,9 tisíce. To bylo o 2,6 tisíce méně než v předchozím roce, ale o 115,7 tisíce více než na počátku roku 2016. Meziroční pokles byl v roce 2025 zaznamenán ještě u 65–69letých, a to o 21,9 tisíce. Zároveň je tato skupina jediná seniorská skupina, u které se počet obyvatel mezi počátkem roku 2016 a koncem 2025 snížil, celkem o 101,4 tisíce. U ostatních seniorských věkových skupin byl zaznamenán růst. Relativně nejvýrazněji za poslední dekádu posílila skupina osob ve věku 95 a více let, a to více než dvojnásobně (z 6,4 tisíce na počátku roku 2016 na 13,0 tisíce na konci roku 2025). Slabé ročníky narozených za 1. světové války zde byly postupně nahrazeny silnějšími poválečnými generacemi z 20. let 20. století, navíc se díky zlepšování úmrtnostních poměrů dožívá vyššího věku stále větší část obyvatelstva. Na konci roku 2025 tato skupina představovala 0,6 % seniorské populace. Druhý nejvyšší relativní přírůstek, o 63 % za posledních deset let, zaznamenala věková skupina 75–79letých (absolutně o 205,0 tisíce), do které se přesouvaly silnější ročníky ze 40. let 20. století. O 37 % se zvýšil počet seniorů ve věku 80–84 let (absolutně o 86,0 tisíce). Téměř o čtvrtinu vzrostl počet seniorů ve věku 70–74 let (absolutně o 115,7 tisíce) a zhruba o pětinu se zvýšil počet osob 90–94letých

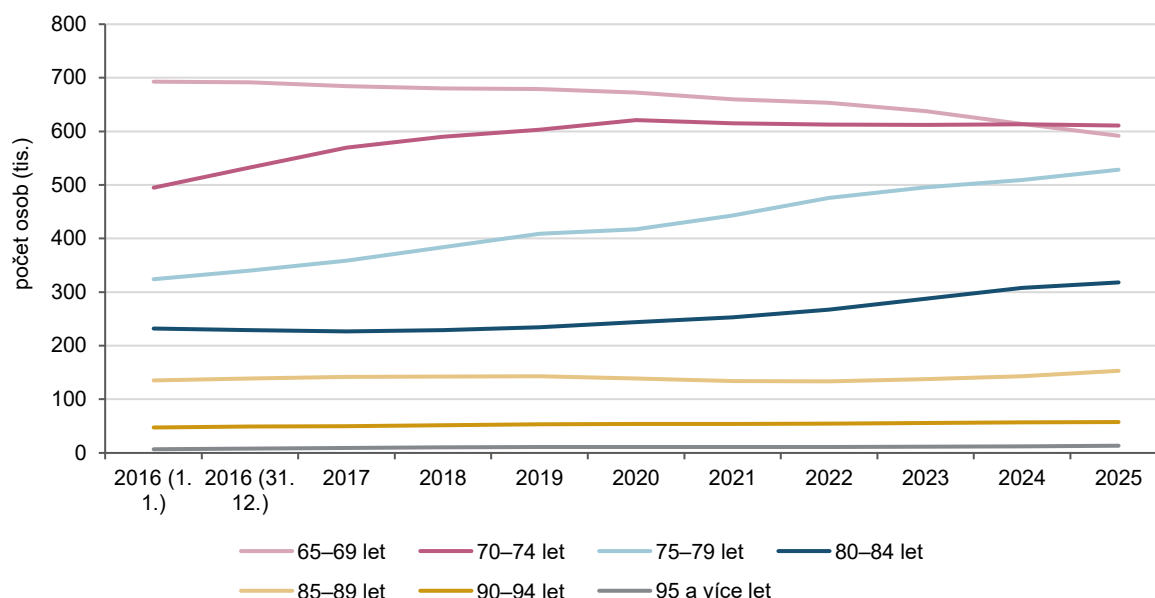
⁵ Po aktualizaci údajů podle výsledků sčítání 2021 došlo v roce 2021 ke zvýšení počtu obyvatel v této věkové skupině o 5 tisíc osob, a to ze 472 tisíc na počátku roku na 477 tisíc na jeho konci.

⁶ Seniorská složka populace roste nepřetržitě již od poloviny 80. let 20. století. Nejvyšší tempo růstu dosáhla v letech 2011 a 2012 (o 3,9 %), kdy do seniorského věku vstoupily početně silné ročníky narozených v letech 1946 a 1947. Více než 3% meziroční růst byl zaznamenán také v letech 2013 a 2014.

⁷ K úbytku počtu narozených dětí došlo mimo jiné po přijetí zákona o umělém přerušení těhotenství v roce 1957.

(absolutně o 10,3 tisíce osob). Nejmenší nárůst (absolutně o 18,2 tisíce, relativně o 14 %) zaznamenala věková skupina 85–89letých, ve které se aktuálně nachází narození ve 2. polovině 30. let 20. století.

Obr. 1.5 Počet obyvatel v seniorské složce v pětiletých věkových skupinách v letech 2016–2025 (k 31. 12.)



Vývoj ukazatelů věkového složení

Z vývoje souhrnných ukazatelů věkového složení je patrné, že populace Česka dlouhodobě stárne. Tento proces byl v roce 2022 zpomalen imigrací uprchlíků z Ukrajiny, ale pouze dočasně (tab. 1.3). Již v roce 2023 se průměrný věk obyvatel Česka opět zvýšil a v tomto trendu pokračoval i v následujících dvou letech. V roce 2025 činil 43,3 roku, u mužů 41,8 let a žen 44,7 let. Za posledních 10 let, od počátku roku 2016, průměrný věk vzrostl o 1,4 roku (u mužů o 1,4 roku a u žen o 1,5 roku). Rozdíl v průměrném věku u mužů a žen se v posledním desetiletí pohyboval mezi 2,8–2,9 lety.

Tab. 1.3 Ukazatele věkového složení v letech 2016 (k 1. 1.) a 2020–2025 (k 31. 12.)

Ukazatel	2016	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Průměrný věk - celkem	41,9	42,6	42,8	42,6	42,8	43,1	43,3
- muži	40,4	41,1	41,3	41,2	41,4	41,6	41,8
- ženy	43,3	44,0	44,2	44,0	44,2	44,5	44,7
Věkový medián - celkem	41,5	43,3	43,8	43,7	44,0	44,3	44,5
- muži	40,4	42,0	42,5	42,4	42,6	42,8	43,0
- ženy	42,8	44,5	45,1	44,9	45,3	45,7	46,1
Index stárí ¹⁾	119,0	125,5	128,1	126,1	129,5	133,4	138,0
Index ekonomické závislosti ²⁾	61,4	69,0	71,0	71,5	71,9	72,0	71,7
z toho: 65+ let / 20–64 let	29,5	34,1	35,3	35,0	35,3	35,6	35,7
0–19 let / 20–64 let	31,8	34,9	35,7	36,6	36,6	36,4	35,9

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–19 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

Věkový medián, který rozděluje populaci na dvě stejně početné části, se během let 2016–2025 zvýšil více než průměrný věk obyvatel, a to o 3,0 roku na 44,5 let. Meziročně v roce 2025 narostl o 0,3 roku. Zatímco do roku 2017 byl průměrný věk vyšší než medián (na počátku roku 2016 o 0,3 roku), od tohoto roku medián průměrný věk převyšoval (v roce 2025 o 1,2 roky). Podobně jako u průměrného věku je i mediánový věk vyšší u žen než u mužů. Ve sledovaném desetiletí se tento rozdíl pohyboval od 2,4 roky v počátečních

čtyřech letech do 3,1 roku v roce 2025. Na konci roku 2025 byla polovina mužů mladších, resp. starších, než 43,0 let, zatímco populaci žen rozdělával na polovinu věk 46,1 let. Za posledních deset let vzrostl věkový medián u mužů o 2,6 a u žen o 3,3 roku.

Index stárí porovnávající početnost seniorské a dětské složky obyvatelstva, s výjimkou roku 2022 nepřetržitě roste již od poloviny 80. let 20. století, kdy byl na úrovni 50 seniorů na 100 dětí. Od roku 2006 početně převažují senioři nad dětmi. V letech 2016–2021 se počet seniorů na sto dětí do 15 let věku zvýšil ze 119 na 128. Po nevelkém poklesu v roce 2022 na hodnotu 126, způsobeném nárůstem počtu dětí v důsledku imigrační vlny uprchlíků z Ukrajiny, se v roce 2023 vrátil k rostoucímu trendu, ve kterém pokračoval i v dalších dvou letech. V roce 2025 se jeho hodnota vyšplhala na 138 seniorů na 100 dětí.

Index ekonomické závislosti dává do poměru počet osob ve věku potenciální ekonomické aktivity a neaktivity. Vzhledem k delší než 14leté době vzdělávání je při výpočtu tohoto ukazatele uvažováno, že potenciálně ekonomicky aktivní jsou osoby ve věku 20–64 let a potenciálně ekonomicky neaktivní všechny osoby ve věku 0–19 let a 65 a více let. V letech 2016–2024 index ekonomické závislosti plynule rostl, a to z 61,4 na 72,0 osob ekonomicky neaktivního věku na 100 osob ekonomicky aktivního věku. V roce 2025 index ekonomické závislosti poprvé od roku 2007 poklesl, a to na 71,7. A podobně jako v roce 2007 to i v roce 2025 bylo v důsledku meziročního (již druhého v řadě) snížení poměru dětské složky (0–19 let) populace na aktivní složce populace – z 36,4 na 35,9. Zatímco v roce 2016 bylo na 100 osob ekonomicky aktivního věku 32 osob 0–19letých a 30 osob 65letých a starších, v roce 2025 šlo o 36 osob u obou neaktivních skupin.

Složení obyvatel podle rodinného stavu

Ačkoli bylo poslední desetiletí poznamenáno velkými historickými událostmi – epidemií covid-19 a válkou na Ukrajině, které měly nepochybně vliv na demografický vývoj Česka – hlavní trendy v oblasti struktury obyvatelstva podle rodinného stavu zůstaly zachovány. Pokračoval růst počtu i podílu svobodných osob, zatímco zastoupení sezdáných osob klesalo.

Z hlediska rodinného stavu mají v populaci Česka převahu osoby žijící v manželství, nicméně jejich podíl od počátku 80. let 20. století klesá. Pod hranici 50 % se jejich podíl v obyvatelstvu 15letých a starších poprvé dostal v roce 2010⁸. Na konci roku 2025 bylo ve věku 15 let a více 43,9 % sezdáných (tj. 4,072 milionu osob), mezi muži bylo 44,9 % ženatých a mezi ženami 43,0 % vdaných. Od počátku roku 2016 do konce roku 2025 pokleslo jejich zastoupení o 3,5 p. b. (u mužů o 3,9 p. b. a u žen o 3,1 p. b.). V posledním meziročním srovnání klesly podíly osob žijících v manželství o 0,6 p. b. (v úhrnu), podíl vdaných žen se snížil o 0,5 p. b. a zastoupení ženatých mužů pokleslo o 0,7 p. b. (tab. 1. 4).

Svobodných⁹ osob ve věku 15 let a více bylo na konci roku 2025 celkem 34,6 % (absolutně 3,211 milionu), což bylo o 3,7 p. b. (resp. 445,0 tisíce osob) více než na počátku roku 2016. Mezi muži bylo svobodných 40,2 % (za deset let o 4,0 p. b. více) a mezi ženami 29,3 % (o 3,4 p. b. více než na počátku dekády). Vyšší zastoupení svobodných mezi muži než mezi ženami, a to zhruba o deset procentních bodů (v roce 2025 o 10,9 p. b.), platí dlouhodobě a odráží mj. nižší úroveň sňatečnosti mužů. V průběhu roku 2025 vzrostly podíly svobodných osob o 0,7 p. b. (u žen o 0,6 p. b., zatímco u mužů o 0,8 p. b.).

Trend rostoucího podílu rozvedených osob v populaci nastartoval ještě dříve než v případě svobodných (již v 60. letech 20. století), ale podle údajů z posledních čtyř let to vypadá, že se otočil – od roku 2022 jejich podíl i přes rostoucí počty totiž nepatrně klesá. Na konci roku 2025 představovali rozvedení 13,6 % populace 15letých a starších (tj. 1,263 milionu), v případě mužů 12,0 % a u žen 15,2 %. Ve srovnání s podíly k 1. 1. 2016 šlo o hodnoty vyšší o 0,4 p. b. v úhrnu a o 0,7 p. b. u žen. Zastoupení rozvedených mužů na

⁸ U žen ve věku 15 let a více se podíl vdaných snížil pod úroveň jedné poloviny v roce 2007, u mužů se podíl ženatých snížil pod polovinu poprvé v roce 2013.

⁹ Jde o rodinný stav *de iure*, který nemusí ve všech případech odpovídat osobě bez partnerského vztahu.

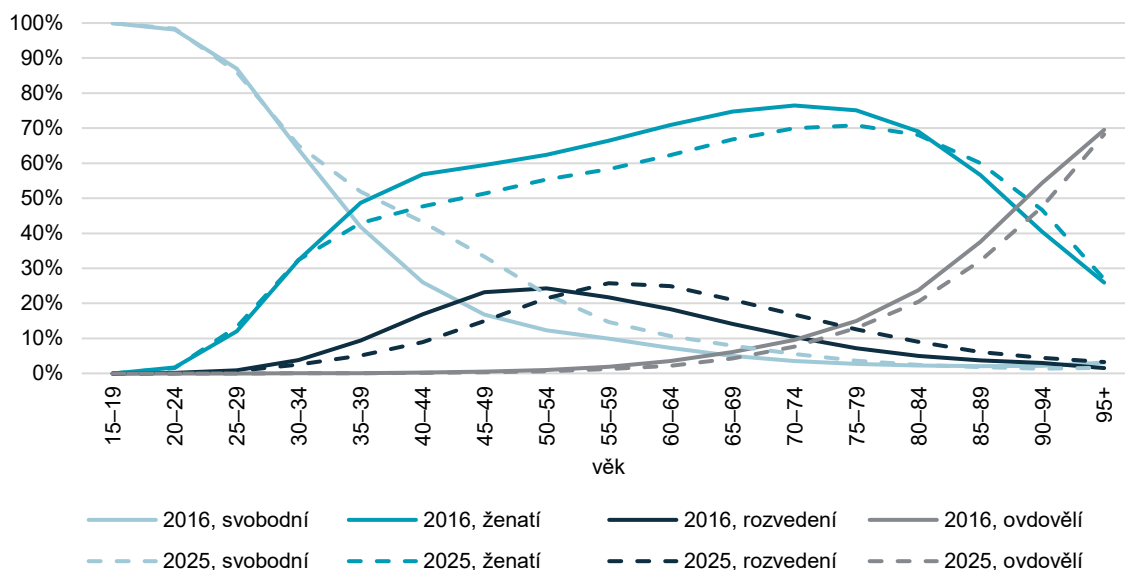
počátku a na konci desetiletí byly na obdobné úrovni (tab. 1.4). Vyšší podíl rozvedených mezi ženami než mezi muži odráží mj. skutečnost, že muži častěji než ženy uzavírají po rozvodu další manželství.

Tab. 1.4 Podíly¹⁾ obyvatel ve věku 15 a více let podle pohlaví a rodinného stavu v letech 2016 (k 1. 1.) a 2020–2025 (k 31. 12.)

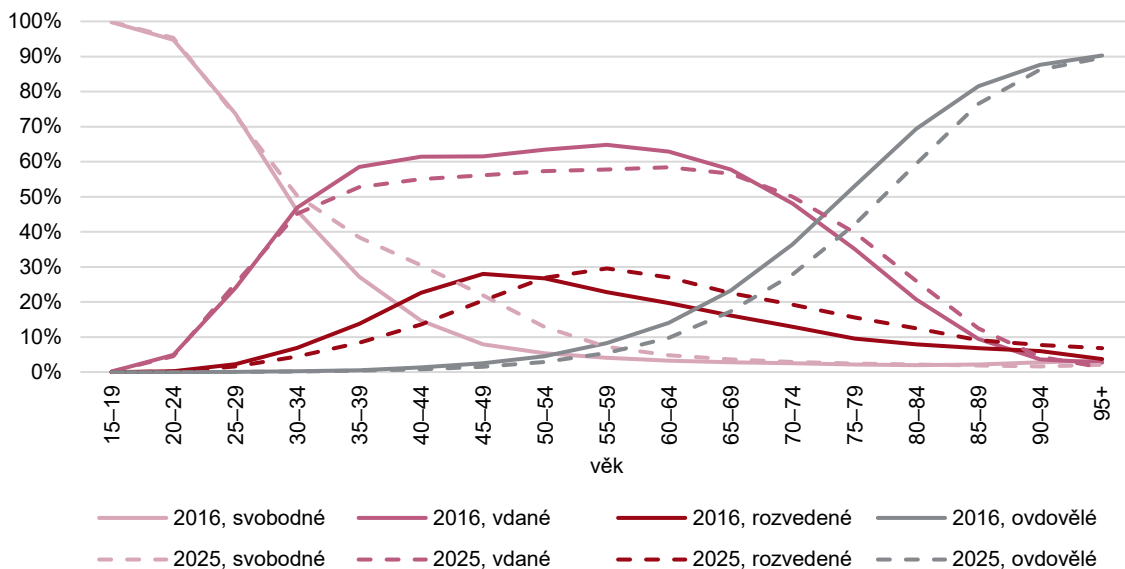
Pohlaví, rodinný stav	2016	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Celkem							
Svobodní/é	31,0	32,1	32,3	32,8	33,4	33,9	34,6
Ženatí/vdané	47,4	46,1	45,5	45,3	45,0	44,5	43,9
Rozvedení/é	13,2	13,7	14,0	13,8	13,7	13,7	13,6
Ovdovělí/é	8,4	8,1	8,2	8,0	8,0	7,9	7,8
Muži							
Svobodní	36,3	37,5	37,8	38,3	38,8	39,4	40,2
Ženatí	48,8	47,3	46,7	46,5	46,1	45,6	44,9
Rozvedení	12,0	12,3	12,6	12,3	12,2	12,1	12,0
Ovdovělí	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,8
Ženy							
Svobodné	25,9	27,0	27,1	27,7	28,2	28,7	29,3
Vdané	46,1	44,8	44,3	44,2	43,9	43,5	43,0
Rozvedené	14,4	15,0	15,3	15,2	15,2	15,1	15,2
Ovdovělé	13,5	13,1	13,2	12,9	12,8	12,7	12,5

¹⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

Obr. 1.6a Muži podle věku a rodinného stavu (%) v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)



Klesající trend zastoupení ovdovělých osob v populaci 15letých a starších započal v 90. letech 20. století a za posledních deset let se zastoupení ovdovělých snížilo z 8,4 % na 7,8 % (tab. 1.4). K celkovému snížení přispěl zejména pokles podílu ovdovělých mezi ženami (z 13,5 % na 12,5 %), a to v důsledku o něco rychlejšího zlepšování úmrtnosti mužů než žen. Zastoupení ovdovělých mezi muži je oproti ženám dlouhodobě výrazně nižší a ve sledovaném desetiletí se pohybovalo na úrovni 2,8–2,9 % a meziroční změny v jejich podílu byly minimální.

Obr. 1.6b Ženy podle věku a rodinného stavu (%) v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)

Struktura osob podle rodinného stavu se v čase měnila nejen v celkovém zastoupení jednotlivých kategorií rodinného stavu v populaci 15letých a starších, ale i z pohledu dílčích (pětiletých) věkových skupin (Obr. 1.6a a 1.6b). Relativně nejvíce se podíl svobodných zvýšil ve věkové skupině 45–49letých, a to na dvojnásobek u mužů (z 16,8 % v roce 2016 na 33,3 % v roce 2025; tab. 1.5) a téměř trojnásobek u žen (ze 7,9 % v roce 2016 na 21,9 % v roce 2025). U 50–54letých mužů mezi počátkem roku 2016 a koncem roku 2025 zastoupení svobodných vzrostlo o 10,2 p. b. (z 12,4 % na 22,6 %), podíl svobodných mužů ve věku 40–44 let pak o dvě třetiny (z 26,0 % na 43,2 %). Podíl 50–54letých svobodných žen se zvýšil téměř 2,5násobně (z 5,4 % na 12,9 %) u žen ve věku 40–44 let více než dvojnásobně (z 14,6 % na 30,5 %).

Tab. 1.5 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a věku v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)

Věková skupina	Muži (%)								Ženy (%)							
	Svobodní		Ženatí		Rozvedení		Ovdovělí		Svobodné		Vdané		Rozvedené		Ovdovělé	
	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025	2016	2025
15–19	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	99,8	99,9	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
20–24	98,1	98,4	1,7	1,6	0,1	0,0	0,0	0,0	94,8	95,3	4,9	4,5	0,3	0,2	0,0	0,0
25–29	87,0	86,0	12,1	13,4	0,9	0,7	0,0	0,0	73,7	73,1	24,0	25,3	2,2	1,6	0,1	0,0
30–34	63,9	65,0	32,3	32,4	3,8	2,6	0,0	0,0	46,0	50,3	46,9	45,1	6,9	4,4	0,2	0,2
35–39	41,8	51,9	48,7	42,9	9,4	5,1	0,1	0,1	27,2	38,4	58,5	52,8	13,8	8,4	0,5	0,4
40–44	26,0	43,2	56,8	47,7	16,9	8,9	0,3	0,2	14,6	30,5	61,4	55,1	22,6	13,6	1,4	0,8
45–49	16,8	33,3	59,5	51,3	23,2	15,0	0,6	0,4	7,9	21,9	61,5	56,1	28,0	20,4	2,6	1,5
50–54	12,4	22,6	62,4	55,3	24,3	21,4	1,0	0,7	5,4	12,9	63,4	57,3	26,7	26,9	4,5	2,9
55–59	9,9	14,7	66,4	58,3	21,8	25,8	1,9	1,2	4,1	7,2	64,8	57,8	22,8	29,5	8,3	5,5
60–64	7,3	10,6	70,8	62,3	18,4	24,9	3,5	2,2	3,3	4,8	62,9	58,4	19,7	27,0	14,0	9,8
65–69	5,0	8,0	74,7	66,8	14,2	21,0	6,1	4,3	2,8	3,6	57,8	56,6	16,2	22,5	23,3	17,3
70–74	3,6	5,5	76,4	70,0	10,4	16,8	9,6	7,7	2,5	2,9	48,1	50,0	13,0	19,3	36,4	27,9
75–79	2,7	3,7	75,1	70,8	7,2	12,6	15,0	12,9	2,2	2,4	35,2	39,8	9,5	15,6	53,1	42,1
80–84	2,2	2,4	69,0	68,1	5,0	9,0	23,7	20,5	2,0	2,1	20,7	26,0	7,9	12,5	69,4	59,4
85–89	2,1	1,8	56,6	60,0	3,7	6,1	37,6	32,1	2,1	1,9	9,5	12,4	6,8	9,1	81,6	76,6
90–94	2,2	1,3	40,4	46,7	3,0	4,5	54,4	47,5	2,8	1,6	3,6	4,3	6,0	7,8	87,6	86,3
95+	3,1	1,7	26,0	26,9	1,5	3,2	69,5	68,2	3,3	2,1	2,7	1,3	3,7	6,8	90,3	89,7

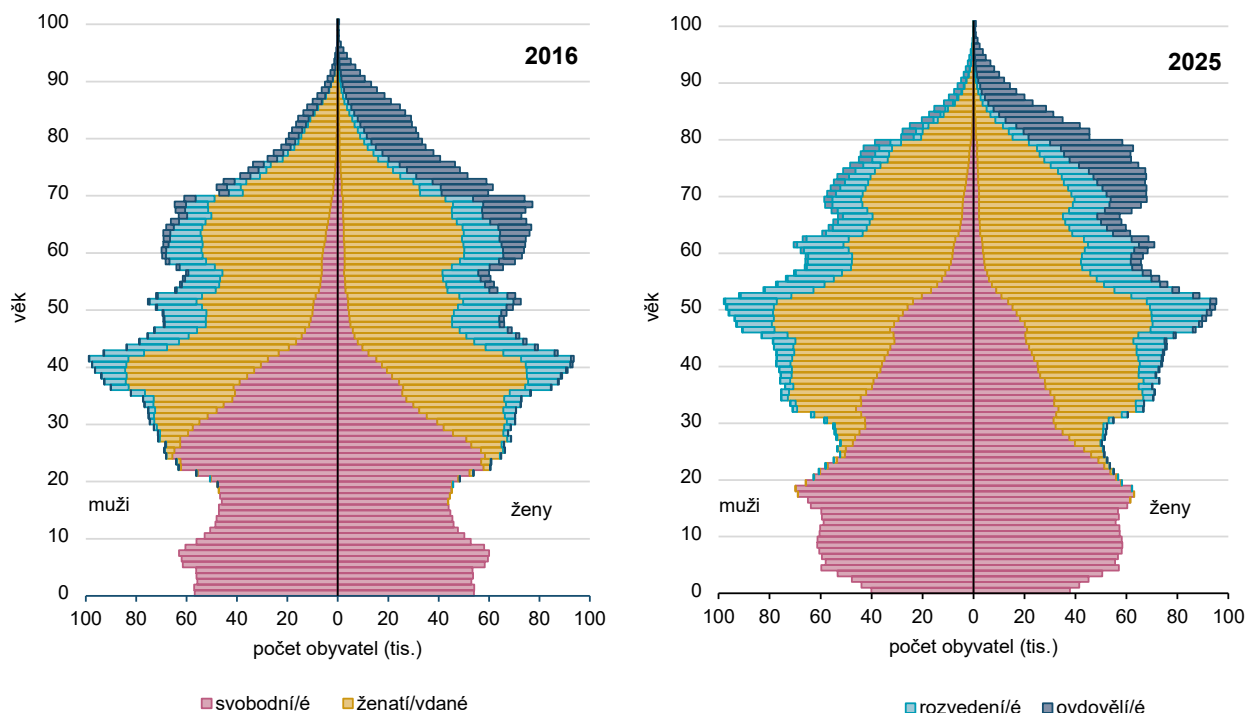
Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší podíly v rámci roku, daného pohlaví a rodinného stavu.

Naopak váha osob žijících v manželství v horizontu desetiletí poklesla u 40–44letých o 16 % (z 56,8 % na 47,7 %) u mužů, resp. o 10 % (z 61,4 % na 55,1 %) u žen, u 45–49letých o 14 % (z 59,5 % na 51,3 %) u mužů, resp. o 9 % (z 61,5 % na 56,1 %) u žen a ve věkové skupině 50–54letých o 11 % na 55,3 % (muži)

a o 10 % na 57,3 % (ženy). Podíly rozvedených se u mužů snížily ve věkových skupinách do 54 let, u žen do 49 let, ve starších skupinách došlo naopak k nárůstu. Zastoupení ovdovělých bylo v roce 2025 ve srovnání s počátkem roku 2016 nižší u mužů i žen ve všech věkových kategoriích.

V nejmladších věkových skupinách dominují osoby svobodné, které postupně ustupují ženatým a vdaným (obr. 1.7). Osoby žijící v manželství v roce 2025 tvořily majoritní skupinu poprvé u 33letých žen (zatímco na počátku roku 2016 u 32letých) a u 41letých mužů (v roce 2016 již u 36letých). Z pohledu pětiletých věkových skupin převládaly osoby žijící v manželství osoby svobodné poprvé ve věkové skupině 35–39letých žen a 40–44letých mužů, zatímco na počátku roku 2016 tomu tak bylo o jednu pětiletou věkovou skupinu dříve.

Obr. 1.7 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)



Převahu si ženatí muži a vdané ženy udržují až do seniorského věku, podle údajů k 31. 12. 2025 platila ještě pro 85–89leté muže a 70–74leté ženy (stejně jako před 10 lety). U žen rostl podíl vdaných až do věku 60–64 let, kdy dosáhl 58,4 % (na počátku dekády bylo nejvyšší hodnoty dosaženo ve věku 55–59 let, a to 64,8 %), kdežto u mužů se zastoupení ženatých zvyšovalo až do věku 75–79 let, kdy dosáhlo 70,8 % (před deseti lety byl vrchol ve věkové skupině 70–74 let, a to na úrovni 76,4 %). U nejstarších věkových kategorií převládají osoby ovdovělé, a to mnohem výrazněji u žen (89,7 %, resp. 90,3 % u 95letých a starších v roce 2025, resp. 2016) než u mužů (68,2 %, resp. 69,5 % u 95letých a starších v roce 2025, resp. 2016).

Nejvyšší zastoupení rozvedených osob bylo na konci roku 2025 u 55–59letých (25,8 % mužů, 29,5 % žen), zatímco na počátku roku 2016 ve skupině 50–54 let u mužů (24,3 %) a 45–49 let u žen (28,0 %). Posun tohoto vrcholu v čase do staršího věku odráží odklad sňatečnosti, a spolu s prodlužující se průměrnou délkou manželství při rozvodu i odklad rozvodovosti do vyššího věku. Ve starších věcích pak podíl rozvedených opět klesá, přičemž v každé věkové skupině zůstává lehce vyšší u žen než u mužů. V roce 2025 převyšoval podíl rozvedených mužů podíl ovdovělých až do věku 70–74 let (16,8 % rozvedených, 7,7 % ovdovělých) a obdobně to platilo i před deseti lety (10,4 % rozvedených, 9,6 % ovdovělých). U žen bylo vyšší zastoupení rozvedených žen oproti ovdovělým do věku 65–69 let (22,5 % rozvedených, 17,3 % ovdovělých) v roce 2025 a do 60–64 let (19,7 % rozvedených, 14,0 % ovdovělých) v roce 2016. S rostoucím věkem se struktura obyvatel v seniorském věku přirozeně vyvíjí ve směru vzrůstajícího podílu ovdovělých. V roce 2025 v rámci pětiletých věkových skupin převažovaly mezi ženami ovdovělé od věkové skupiny 75–

79 let, u mužů byla převaha ovdovělých až u 90–94letých a starších (v obou případech srovnatelná situace s počátkem roku 2016).

Ve věkové skupině seniorů (65 a více let) se rozložení mužů a žen podle rodinného stavu výrazně liší, a to zejména v důsledku jejich odlišné úrovně úmrtnosti. U mužů-seniorů jednoznačně dominují ženatí (68,0 % v roce 2025, 73,1 % na počátku roku 2016), zatímco u žen-seniorek je zastoupení ovdovělých a vdaných mnohem bližší. V průběhu uplynulého desetiletí se rozdíl těchto dvou skupin seniorek především díky postupně se snižující nadúmrtosti mužů snížil. Na počátku roku 2016 bylo mezi ženami ve věku 65 let a více ještě nejvíce ovdovělých (44,8 % oproti 40,7 % vdaných), od roku 2019 však již převažují ženy vdané, i když velmi nepatrně (rozdíl menší než 1 p. b.). V roce 2025 bylo vdaných seniorek 40,8 % a 39,6 % jich bylo ovdovělých. U seniorů i seniorek se v průběhu let 2016–2025 zvýšilo zastoupení rozvedených, a i do seniorského věku proniká trend nárůstu svobodných osob v populaci, což se ve větší míře projevilo u mužů. Podíl svobodných mužů-seniorů se v uplynulém desetiletí zvýšil z 3,7 % na 5,2 %, zatímco svobodné seniorky čítaly na počátku dekády 2,5 % a na jejím konci vzrostly jen mírně na 2,7 % (obr. 1.8)

Obr. 1.8 Muži a ženy ve věku 65 a více let podle rodinného stavu v letech 2016 (k 1. 1.) a 2025 (k 31. 12.)

